

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-10-02/2013

P/13/119

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/119 – Zarządzanie należnościami finansowymi w agencjach rolnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Violetta Matuszewska – Potempska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86967 z dnia 16 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR), Dolnośląski Oddział Regionalny we Wrocławiu
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Wojtasik – Prezes ARiMR od 23 stycznia 2008 r. do 25 marca 2009 r. Tomasz Kołodziej – Prezes ARiMR od 26 marca 2009 r. do 20 września 2012 r. Zbigniew Banaszkiewicz – p.o. Prezesa ARiMR od 21 września 2012 r. do 24 lutego 2013 r. Andrzej Gross – Prezes ARiMR od 25 lutego 2013 r. i nadal. (dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Dolnośląskiego Oddziału Regionalnego we Wrocławiu (dalej: DOR lub Oddział) w zakresie zarządzania należnościami finansowymi w latach 2008-2012 i w I półroczu 2013 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny ogólnej były oceny cząstkowe sformułowane dla poszczególnych skontrolowanych obszarów oraz charakter stwierdzonych w tych obszarach ustaleń: **[1]** w sposób prawidłowy podejmowano działania ukierunkowane na zapobieganie powstawaniu zaległych należności; **[2]** wdrożono regulacje wewnętrzne w zakresie rejestracji należności, a zadania dotyczące ustalania i dochodzenia należności przypisano odpowiednim komórkom organizacyjnym; **[3]** rzetelnie dokumentowano postępowania w sprawie ustalania kwot nienależnie pobranych płatności; **[4]** bezzwłocznie generowano dokumenty wewnętrzne o symbolu ZW-1 (zgłoszenie należności); **[5]** podejmowano skuteczne działania windykacyjne należności ARiMR; **[6]** bez zbędnej zwłoki wydawano decyzje o rozłożeniu na raty należności w sprawach prowadzonych we własnym zakresie; **[7]** stosowano postanowienia obowiązujące w ARiMR polityki antykorupcyjnej.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.: **[1]** nie podjęcia działań windykacyjnych przez Oddział w odniesieniu do sześciu przypadków należności na łączną kwotę 120.090,22 zł, a przez DZN w odniesieniu do 8 spraw na kwotę 315.067,74 zł; **[2]** wszczęcia przez DOR postępowań w sprawie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności wobec 11 należności na łączną kwotę 332.087,19 zł w terminach naruszających postanowienia Kpa; **[3]** braku bieżącego generowania i wysyłania upomnień do dłużników oraz tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych; **[4]** rejestrowania ze zwłoką spraw windykacyjnych w Księdze Dłużników; **[5]** niepodjęcia lub podjęcia ze zwłoką (w stosunku do

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

terminów ustalonych w procedurach obowiązujących w ARiMR) działań na rzecz uchylania decyzji w sprawie ulg w spłacie należności w sytuacji nie regulowania ich przez dłużników; [6] pojedynczego przypadku nielegalnego, bo przedwczesnego umorzenia należności przez Oddział; [7] zwlekania z działaniami w zakresie umarzania z urzędu należności do wysokości stanowiącej równowartość 100 euro.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Zapobieganie powstawaniu zaległych należności

1.1. W oparciu o zarządzenie nr 119/2010 Prezesa ARiMR z dnia 16 listopada 2010 r., zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego ARiMR, od dnia 1 lipca 2011 r. rozpoczął się proces powierzania dyrektorom oddziałów regionalnych ARiMR zadań dotyczących m.in. działań windykacyjnych. Do tego momentu do zadań Oddziału w przedmiotowym zakresie należało wyłącznie prowadzenie postępowań administracyjnych w celu ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności². Natomiast odzyskiwanie należności – w tym poprzez prowadzenie księgi dłużników, monitorowanie należności, wykonywanie czynności wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, dochodzenie należności – należało do DZN. Dokonany w ramach ARiMR podział zadań związanych z przedmiotem niniejszej kontroli nie przewidywał na poziomie oddziałów regionalnych prowadzenia podstawowych działań zapobiegających powstawaniu zaległych należności, gdyż zadania te przypisane zostały do biur powiatowych (dalej: BP.)

(dowód: akta kontroli str. 130-133 – pismo w sprawie powierzenia zadań dot. działań windykacyjnych, str. 325-475 – regulaminy organizacyjne ARiMR, wewnętrzne regulaminy organizacyjne DOR, str. 492-503 – upoważnienia Dyrektora i Z-cy DOR)

Kazimierz Huk, Dyrektor DOR potwierdził, iż w celu prawidłowego przyznania płatności³ wszystkie wnioski podlegają sprawdzeniu na poziomie BP w zakresie:

- kontroli wizualnej wniosku, tj. sprawdzenia czy wniosek zawiera wszystkie wymagane dane i załączniki,
- kontroli zgodności, polegającej na sprawdzeniu zgodności danych wprowadzonych do systemu informatycznego z papierową wersją wniosku,
- kontroli kompletności, tj. potwierdzenia kompletności danych zadeklarowanych we wniosku,
- kontroli administracyjnej wniosku, obejmującej m.in. sprawdzenie danych wprowadzonymi z wniosku beneficjenta z danymi z wniosków innych rolników w celu uniknięcia nienależnego, wielokrotnego przyznawania tej samej pomocy.

Dyrektor DOR stwierdził przy tym, iż w ramach kontroli poprawności przyznawania beneficjentom płatności przez BP przeprowadzane były przez Oddział coroczne wizytacje.

(dowód: akta kontroli str. 223-262 – wyjaśnienia Dyrektora DOR)

1.2. W ramach Oddziału nie zostały określone odrębne procedury lub wytyczne w zakresie ustanawiania zabezpieczeń wykonania zobowiązań przez beneficjentów ARiMR. Jedynym działaniem⁴ z tego zakresu, dla którego stosowano zabezpieczenia w formie weksla, był program pn. *Grupy producentów rolnych*, realizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (dalej: PROW 2007-2013). W badanym okresie nie wystąpiły w ramach tego działania przypadki nienależnie pobranych płatności.

(dowód: akta kontroli str. 574-576 – notatka służbowa kontrolera)

² Z wyłączeniem spraw dotyczących wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013), które od lutego 2010 r. powierzone zostały kierownikom Biur Powiatowych ARiMR.

³ Skutkiem nieprawidłowo przyznanej płatności jest powstanie należności (dopisek kontrolera).

⁴ W odniesieniu do zakresu objętego kontrolą. Nie dotyczy działań związanych z realizacją zadań inwestycyjnych.

1.3. Analiza 30 należności na łączną kwotę 1.140.631,91 zł, wybranych spośród największych kwotowo należności Oddziału na dzień 30 czerwca 2013 r., wykazała, iż odpowiadające tym należnościom środki finansowe przyznawane były przez kierowników właściwych BP na podstawie m.in.: ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej⁵, ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich⁶, ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego⁷, ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych⁸. Dotyczące przyznania tych środków decyzje administracyjne spełniały wymogi formalne wynikające z postanowień ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹ (dalej: Kpa) i w każdym przypadku poprzedzone były właściwymi wnioskami przyszłych beneficjentów.

W przypadku 12 z 30 analizowanych należności od sierpnia 2011 r. istniał, wewnętrznie uregulowany, obowiązek wystosowania do beneficjentów pism informujących o możliwości dokonania dobrowolnego zwrotu nienależnie pobranych płatności. Działanie takie, poprzedzające wszczęcie postępowania w sprawie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności, podjęto w odniesieniu do 8 należności na kwotę 49.781,51 zł. W rezultacie w 1 przypadku dłużnik dokonał spłaty należności na kwotę 6.639,93 zł¹⁰ po wszczęciu postępowania, ale jeszcze przed wydaniem decyzji o ustaleniu kwoty nienależnie pobranych płatności¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 531-557 – zestawienia z badania)

1.4. W działalności Oddziału stosowano postanowienia polityki antykorupcyjnej, wprowadzonej zarządzeniem nr 67/2012 Prezesa ARiMR z dnia 30 sierpnia 2012 r., zgodnie z którą pracownik odpowiedzialny był w danej sprawie za jeden rodzaj czynności, a bezpośredni kontakt z wnioskodawcą/beneficjentem odbywał się w pomieszczeniach wydzielonych do przyjmowania interesantów w obecności co najmniej dwóch pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 458-467 – zarządzenie Prezesa ARiMR, str. 574-576 – notatka kontrolera)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W przypadku 4 analizowanych należności (na łączną kwotę 201.035,77 zł¹²) stwierdzono, że kierownicy BP nie wystosowali do dłużników informacji o możliwości dokonania dobrowolnego zwrotu kwoty nienależnie pobranej płatności pomimo, iż taki obowiązek wprowadzony został przez Zastępcę Prezesa ARiMR w Książkach Procedur: KP-611-156-ARiMR/6¹³, KP-611-157-ARiMR/4¹⁴, KP-611-108-ARiMR/6¹⁵. W przypadku 3 z tych spraw na kwotę 105.288,19 zł, informacja taka nie została wystosowana również przez Oddział. Kazimierz Huk, Dyrektor DOR stwierdził, iż w związku z nieutworzeniem takiej informacji na poziomie BP, w celu niezwłocznego rozpoczęcia procedury odzyskania należności wszczęte zostało postępowanie i wydano stosowną decyzję. Ponadto wskazał, iż w każdym przypadku powstania

⁵ Dz. U. Nr 229, poz. 2273 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 173.

⁷ Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 40 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

¹⁰ Zestawienie 10 badanych spraw - należności pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji – sprawa nr 7.

¹¹ Decyzja w sprawie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności została wydana, niemniej organ wskazał w niej, iż wcześniej dokonano spłaty.

¹² Zestawienie 10 badanych spraw - należności pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – sprawa nr 4 i 5; zestawienie 10 badanych spraw - należności pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji – sprawa nr 6 i 10.

¹³ Ustalenie kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz z tytułu gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

¹⁴ Ustalenie nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności w ramach PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013.

¹⁵ Ustalenie nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności w ramach PROW na lata 2004-2006.

uchybień po stronie BP, w celu ich zapobieżenia kierowane są do kierowników BP m.in. wytyczne, informacje oraz przeprowadzane są bezpośrednie rozmowy.

(dowód: akta kontroli str. 531-557 – zestawienia z badania, str. 272-288, 306-309 – wyjaśnienia Dyrektora DOR)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w zakresie zapobiegania powstawania zaległych należności nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w zakresie zapobiegania powstawaniu zaległych należności.

2. Działania windykacyjne

Opis stanu
faktycznego

2.1. Jak już wzmiankowano w punkcie 1.1. niniejszego wystąpienia, proces przekazywania dyrektorom oddziałów regionalnych zadań w zakresie rejestracji, dochodzenia, umarzania, rozkładania na raty, odraczania terminów oraz prowadzenia wszelkich innych czynności wierzyciela, zapoczątkowany został zarządzeniem nr 119/2010 Prezesa ARiMR z dnia 16 listopada 2010 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego ARiMR. Od dnia 1 lipca 2011 r., tj. w pierwszym etapie wdrażania ww. zarządzenia, Dyrektorowi DOR powierzono obowiązki w zakresie przygotowania dokumentów, zgłaszania należności, rejestracji należności, wysłania upomnień oraz potwierdzenia odbioru upomnienia przez dłużnika w przypadku braku spłaty należności. Całość kompetencji w zakresie dochodzenia należności ARiMR, odnoszących się do obszaru działalności DOR, przekazana została Dyrektorowi DOR w dniu 8 lutego 2012 r. i odnosiła się do spraw zarejestrowanych w Oddziale po 1 lipca 2011 r. a nie przekazanych do DZN oraz do wszystkich spraw rejestrowanych w Oddziale po 1 lutym 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 4-6, 130-172 – dokumentacja w sprawie powierzenia zadań dot. działań windykacyjnych, str. 325-475 – regulaminy organizacyjne ARiMR, wewnętrzne regulaminy organizacyjne DOR, str. 492-503 – upoważnienia Dyrektora i Zastępcy Dyrektora DOR, str. 567-569 – wydruki z KD, str. 575-585 – upomnienia)

Od dnia 24 lutego 2012 r. rozpoczęty został również proces przekazywania spraw windykacyjnych z DZN do DOR. Do dnia 13 maja 2013 r. przekazanych zostało łącznie 3.991 takich spraw obejmujących kwotę 5.957.855,18 zł¹⁶, z tego:

- 3.144 sprawy na kwotę 4.920.938,74 zł (78,9%) należności związanych z Sekcją Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (dalej: SG);
- 673 sprawy na sumę 528.446,42 zł (16,8%) należności związanych z Europejskim Funduszem Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (dalej: EFRROW);
- 174 sprawy na kwotę ok. 508.470,02 zł (4,3%) należności związanych z Europejskim Funduszem Rolniczym Gwarancji (dalej: EFRG).

(dowód: akta kontroli str. 11-129 – protokoły przekazanych spraw)

Całość tych spraw windykacyjnych przekazana została do DOR w trybie określonym przez Prezesa ARiMR, tj. na podstawie protokołów przekazania. W ramach Oddziału zadania dotyczące czynności windykacyjnych przypisane zostały Wydziałowi ds. Windykacji, wchodzącemu w skład Biura Działalności Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich (dalej: Biuro DSIŚPB). Do zadań Wydziału ds. Windykacji należało m.in. prowadzenie spraw w zakresie ustalania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, rejestracja i prowadzenie procesu dochodzenia, umarzania i rozkładania na raty oraz odraczania terminów płatności, jak również wykonywanie wszelkich czynności wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, upadłościowego, naprawczego i likwidacyjnego w stosunku do wierzytelności wynikających z nadmiernie lub nienależnie pobranych środków w ramach SG, EFRG i EFRROW. Od lipca 2007 r. do grudnia 2012 r. w Wydziale tym zatrudnionych było 4

¹⁶ Saldo należności na dzień 10 czerwca 2013 r.

pracowników posiadających uprawnienia w zakresie prowadzenia postępowań dotyczących ustalania kwot nienależnie pobranych płatności oraz do obsługi spraw windykacyjnych. Z dniem 31 grudnia 2012 r. rozwiązany został stosunek pracy z 1 z tych pracowników. W styczniu 2013 r. do obsługi takich spraw zaangażowane zostały dwie dodatkowe osoby, w lutym 2013 r. w ramach DOR przesunięto do Wydziału ds. Windykacji jeszcze jednego pracownika, a w maju 2013 r. Wydział ten powiększony został o dwie kolejne osoby. Według stanu na dzień 28 sierpnia 2013 r. obsługa spraw windykacyjnych przypisana uwzględniona była w zakresach czynności 8 pracowników Wydziału ds. Windykacji, w tym jego Naczelnika.

(dowód: akta kontroli str. 328-353 wewnętrzne regulaminy organizacyjne DOR, str. 504-546 – wykaz oraz zakresy obowiązków pracowników Wydziału ds. Windykacji, str. 586 - uprawnienia do Oracle)

2.2. Pismami z dnia 31 października 2012 r., 25 kwietnia 2013 r. i 24 lipca 2013 r. Zastępca Prezesa ARiMR przekazał Oddziałowi harmonogramy realizacji zadań i spraw otrzymanych protokolarnie z DZN, zalecając w pierwszej kolejności podjęcie wszelkich działań nie dopuszczających do przedawnienia należności z 2008 r. Przekazał również wytyczne realizacji spraw bieżących, obejmujących windykacje prowadzone przez Oddział w pełnym zakresie, wskazując w piśmie z 31 października 2012 r. m.in. na bieżące kierowanie upomnień do dłużników, tj. w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji o ustaleniu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków, a także na kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego w terminie 30 dni od daty doręczenia upomnienia. W związku z pismem z dnia 25 kwietnia 2013 r. modyfikacjom uległ m.in. harmonogram w zakresie spraw prowadzonych przez Oddział na bieżąco, co polegało na wydłużeniu terminu kierowania upomnień do dłużników z 14 do 30 dni od daty uprawomocnienia się decyzji o ustaleniu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków. Natomiast w harmonogramie obsługi spraw windykacyjnych, przekazany pismem z dnia 24 lipca 2013 r., ARiMR nie wskazał żadnych nowych terminów w zakresie kierowania do dłużników upomnień oraz spraw na drogę postępowania egzekucyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 – harmonogramy zadań)

W związku z zadaniami przewidzianymi w przedmiotowych harmonogramach Kazimierz Huk, Dyrektor DOR podał, iż podjęte zostały m.in. następujące działania:

- do 30 listopada 2012 r. dokonano zmiany osoby prowadzącej sprawę windykacyjne w systemie ORACLE EBSUE w odniesieniu do wszystkich spraw przekazanych przez DZN, a w dniu 27 listopada 2012 r. firma zewnętrzna przeprowadziła dla pracowników DOR i BP szkolenie w zakresie stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- do 31 grudnia 2012 r. dokonano analizy spraw windykacyjnych pod kątem możliwości umorzenia należności, a w części tych spraw wszczęto takie postępowanie;
- do 31 grudnia 2012 r. w sprawach przekazanych do DOR przez DZN wysłano pisma informujące o zmianie osoby upoważnionej do reprezentowania Prezesa ARiMR w postępowaniu egzekucyjnym;
- do 15 czerwca 2013 r. skierowano do dłużników upomnienia lub pisma informujące o istniejącym zadłużeniu;
- do 20 sierpnia 2013 r. zrealizowano harmonogram zadań windykacyjnych w zakresie doręczenia dłużnikom upomnień i informacji o konieczności uregulowania niedopłaty, a także, w sprawach w których wydane zostały tytuły wykonawcze, skierowano zapytania do urzędów skarbowych o wskazanie etapu załatwiania danej sprawy wraz z informacją o przerwaniu biegu przedawnienia;
- do 20 sierpnia 2013 r. dokonano przeglądu spraw windykacyjnych z 2008 r. pod kątem podjęcia czynności zmierzających do przerwania lub zawieszenia biegu przedawnienia, a jego wyniki przekazano do DZN;

- do 31 sierpnia 2013 r. wystawiono tytuły wykonawcze dla spraw z 2008 r.;
- pozostałe punkty harmonogramu zadań windykacyjnych były w trakcie realizacji (nie upłynął termin ich wykonania), a dotyczyło to m.in. rozliczenia w systemie ORACLE EBSUE wpłat dokonanych przez dłużników na rachunki bankowe ARiMR w okresie od 31 maja 2013 r. do 15 września 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 270-271 – wyjaśnienia Dyrektora DOR)

2.3. Działalność ARiMR w zakresie ustalania kwot nienależnie pobranych płatności została uregulowana wewnętrznie przez Zastępcę Prezesa ARiMR w formie Książek Procedur o symbolu: KP-611-108-ARiMR, KP-611-156-ARiMR, KP-611-157-ARiMR. Również zakres dochodzenia i windykacji należności był przedmiotem ustalonych przez Zastępcę Prezesa ARiMR procedur w formie Książek Procedur o symbolu KP-611-12-ARiMR¹⁷ i KP-611-145-ARiMR¹⁸, w których szczegółowo określono sposób zgłoszenia należności oraz czynności wykonywanych na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym w zakresie windykacji należności. Procedury te opisywały również reguły związane z prowadzeniem Księgi Dłużników (dalej: KD)¹⁹, w której ewidencjonowano dane identyfikujące dłużników oraz pozostałe informacje dotyczące windykacji.

(dowód: akta kontroli str. 222 – Książki Procedur obowiązujące w Agencji w wersji elektronicznej, str. 235-240 – wykaz procedur)

2.4. Działalność Oddziału w przedmiocie ustalania kwot nienależnie pobranych płatności oraz prowadzenia działań windykacyjnych zbadano na przykładzie 30 spraw²⁰ o łącznej wartości ustalonych należności w kwocie 1.140.631,91 zł. Badaniem objęto po 10 spraw z funduszy: SG na kwotę 629.627,51 zł (55,2%), EFRROW na kwotę 336.538,65 zł (29,5%) oraz EFRG na kwotę 174.465,75 zł (15,3%). Łącznie analizie poddano 16 spraw przekazanych do windykacji z DZN oraz 14 spraw własnych, dla których czynności windykacyjne Oddział prowadził w pełnym zakresie. W wyniku przeprowadzonych badań ustalono, iż w przypadku:

a) 16 spraw o wartości należności 725.311,82 zł (przekazanych najpierw do DZN w celu prowadzenia windykacji, a od 24 lutego 2012 r. przekazywanych z powrotem do DOR): działania prowadzone przez Oddział były rzetelnie dokumentowane, wewnętrzne dokumenty ZW-1 (zgłoszenie należności) generowane były terminowo, tj. zgodnie z wymogami odpowiedniej Książki Procedur, przekazywanie akt do DZN następowało bezzwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji o ustaleniu kwoty nienależnie pobranej, a w związku z brakiem po stronie DZN działań windykacyjnych w stosunku do 8 spraw, Oddział wystosował upomnienia do tych dłużników i 3 tytuły wykonawcze do organów egzekucyjnych;

b) 14 spraw własnych o wartości należności 415.320,09 zł: działania prowadzone przez Oddział były rzetelnie dokumentowane, wewnętrzne dokumenty ZW-1 (zgłoszenie należności) generowane były niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji ustalającej kwotę należności do zwrotu, po rejestracji w KD w przypadku 9 spraw wystosowano niezwłocznie do tych dłużników upomnienia, a następnie przesłano tytuły wykonawcze do właściwych miejscowo urzędów skarbowych, dla 3 spraw dłużnicy dokonali spłaty po otrzymaniu decyzji o ustaleniu kwoty nienależnie pobranej.

W badanym okresie z poddanych analizie kontrolnej należności na łączną kwotę 1.140.631,91 zł, wyegzekwowano 116.099,80 zł, tj. 10,2%.

(dowód: akta kontroli str. 518, 531-557 – zestawienia z badania)

2.5. W latach 2008-2013 (I półrocze) wartość należności Oddziału (nienależnie pobranych płatności lub płatności pobranych w nadmiernej wysokości) wyniosła

¹⁷ Dochodzenie należności z tytułu kwot wypłaconych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

¹⁸ Dochodzenie należności z tytułu kwot wypłaconych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

¹⁹ System informatyczny ORACLE_EBS_EU, wdrożony przez Centralę ARiMR i nie stanowiący ewidencji księgowej.

²⁰ Wybranych i wylosowanych spośród największych kwotowo należności.

52.071.150,00 zł. W wyniku prowadzonych przez DZN i DOR działań windykacyjnych w badanym okresie odzyskano od dłużników kwotę 7.391.840,0 zł, tj. 14,2%.

W okresie od 1 sierpnia 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r. w ramach działań windykacyjnych Oddział wystosował do dłużników 1.003 upomnienia oraz wystawił 342 tytuły wykonawcze.

Żadna z prowadzonych przez DOR spraw windykacyjnych z lat 2008-2012 nie uległa przedawnieniu. W 2012 r. i w I półroczu 2013 r. przedawnieniu uległy natomiast należności ARiMR na łączną kwotę 425.281,88 zł, pochodzące sprzed 2008 r. i dotyczące dłużników z obszaru objętego właściwością miejscową Oddziału, dla których nieskuteczne były działania windykacyjne podejmowane przez DZN.

(dowód: akta kontroli str. 205-214 – tabele kontroli, str. 241-243 – zestawienie spraw przedawnionych, str. 573-575 – notatka kontrolera)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

[1] DOR ze zwłoką podejmował działania w przedmiocie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności w odniesieniu do 11 należności na kwotę 332.087,19 zł²¹ z 21 analizowanych przez NIK w tym zakresie²². W przypadkach tych wszczęcie postępowania w przedmiocie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności następowało od 122 do 531 dni po przekazaniu z BP do DOR pełnej dokumentacji sprawy. Dodatkowo w przypadku należności na kwotę 18.279,82 zł²³ kontynuacja przez DOR zawieszonego postępowania nastąpiła dopiero po upływie 465 dni od momentu przekazania przez BP stosownej dokumentacji. Zwłoka w tych działaniach stanowiła naruszenie m.in. postanowień art. 35 § 1 i 3 Kpa, w myśl których organ administracji publicznej zobowiązany jest załatwić sprawę bez zbędnej zwłoki, tj. nie później niż w ciągu miesiąca, a w sprawach skomplikowanych w ciągu dwóch miesięcy. Terminy te powtórzone zostały również w obowiązujących w ARiMR regulacjach wewnętrznych²⁴. Odnosząc się do ww. ustaleń Kazimierz Huk, Dyrektor DOR wskazał, iż do Oddziału wpływało rocznie około 1.000 spraw w celu ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności, przez co sprawy będące przedmiotem badania procedowane były z uwzględnieniem zasobów kadrowych.

(dowód: akta kontroli str. 222 – Książki Procedur obowiązujące w Agencji w wersji elektronicznej, str. 235-240 – wykaz procedur, str. 272-288 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 518, 531-557 – zestawienia z badania)

[2] Oddział nie podjął żadnych działań windykacyjnych w stosunku do 6 należności na kwotę 120.090,22 zł²⁵ z 16 przekazanych przez DZN. Obowiązek egzekucji tych należności wynikał z art. 2 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²⁶ w związku z art. 29 ust. 10 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa²⁷. Brak działań windykacyjnych naruszał również obowiązujące w ARiMR regulacje wewnętrzne, zawarte w Książce Procedur KP-611-145/ARiMR. Ponadto, w myśl postanowień art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁸, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

²¹ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 1, 2, 6, 7, 8, 9 i 10. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa nr 4,5,7. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 10.

²² Dotyczy 21 z 30 analizowanych spraw windykacyjnych w których decyzja w sprawie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności wydana została z up. Prezesa ARiMR przez Dyrektora DOR.

²³ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 9.

²⁴ W Książkach Procedur nr: KP-611-156-ARiMR/wersja1,2,3/, KP-611-108-ARiMR/wersja1,2/, KP-611-157-ARiMR/wersja1,2/.

²⁵ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 2 i 9. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 1, 4, 5 i 8.

²⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.

²⁷ Dz. U. Nr 98, poz. 634 ze zm.

²⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 885.

W związku z powyższym Kazimierz Huk, Dyrektor DOR wskazał, iż główną przyczyną nie podjęcia działań w stosunku wskazanych należności była duża ilość spraw przekazanych do windykacji z DZN, niewystarczające zasoby kadrowe do ich obsługi oraz wytyczne zawarte w harmonogramie przekazanym przez Zastępcę Prezesa ARiMR, zgodnie z którymi Oddział zobowiązany został do procedowania w pierwszej kolejności spraw dotyczących 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 222 - Książki Procedur ARiMR, str. 272-288 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 518, 531-557 - zestawienia z badania)

[3] Analiza 16 spraw przekazanych najpierw do DZN i otrzymywanych z powrotem przez DOR od lutego 2012 r. wykazała, iż DZN w przypadku:

- 8 spraw na kwotę 315.067,74 zł²⁹ nie dokonał żadnych udokumentowanych działań windykacyjnych,
- 15 spraw na kwotę 706.548,73 zł zarejestrował je w KD po upływie od 55 do 1.395 dni od daty ich wpływu do DZN,
- 3 spraw na kwotę 175.994,32 zł upomnienia wygenerowane zostały po upływie od 36 do 652 dni od dnia ich rejestracji w KD.

Ponadto, mimo wygenerowania przez DZN 7 upomnień (w 7 sprawach) nie wystawiono i nie skierowano do właściwych miejscowo urzędów skarbowych tytułów wykonawczych, obejmujących należności na kwotę 375.691,35 zł.

Na powyższą okoliczność Andrzej Gross, Prezes ARiMR stwierdził m.in., że cyt.: *w przypadku wymienionych spraw Agencja w najbliższym czasie podejmie niezbędne działania w celu skutecznego odzyskania należności. (...) W DZN występowała jaskrawa dysproporcja pomiędzy liczbą osób skierowanych do obsługi finansowo-księgowej i windykacyjnej, a liczbą spraw do prowadzenia. Licząc od początku Wspólnej Polityki Rolnej do dnia 31 grudnia 2011 r. łącznie do obsługi w DZN skierowano ponad 500 tys. spraw o charakterze windykacyjnym i niewindykacyjnym, co biorąc po uwagę liczbę 30-35 osób zatrudnionych przy obsłudze należności WPR daje niemal 16.000 spraw na osobę, w tym w różnych okresach 5-6 tysięcy spraw o charakterze windykacyjnym na osobę, było to wyjątkowo zbyt duże obciążenie. W 2012 r. przeprowadzono skuteczną reorganizację zmierzającą do przyspieszenia procesów windykacyjnych, polegającą na: powierzeniu wszystkich czynności windykacyjnych i rozliczeniowych Dyrektorom Oddziałów Regionalnych, którzy dla spraw przed 1 sierpnia 2012 r. wykonują te czynności na podstawie odrębnych upoważnień Prezesa; w dniu 1 sierpnia 2012 r. wszedł w życie znowelizowany przepis art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, który kompetencje organu podatkowego, przysługujące wcześniej tylko Prezesowi ARiMR, przeniósł na poziom Dyrektora Oddziału Regionalnego lub Kierownika Biura Powiatowego, w zależności od tego, który z tych organów wydał decyzję przyznającą płatność. Dzięki tej reformie liczba osób zajmujących się ewidencjonowaniem i dochodzeniem należności wzrosła z 35 w DZN do 102 w Oddziałach Regionalnych, 315 w Biurach Powiatowych, co łącznie daje 417 osób. Jest to 12 razy więcej, niż w latach poprzednich, a efekt ten osiągnięto bez globalnego wzrostu zatrudnienia w ARiMR, a jedynie przez racjonalizację czynności wykonywanych na poszczególnych stanowiskach pracy, z użyciem specjalnie do tego przystosowanego systemu komputerowego w EBS ORACLE.*

(dowód: akta kontroli str. 518, 531-557 – zestawienia z badania, str. 310-315 – wyjaśnienia Prezesa ARiMR)

[4] W przypadku 2 spraw własnych o wartości należności w wysokości 43.717,98 zł³⁰ upomnienia do dłużników wygenerowane zostały przez DOR dopiero po upływie 55

²⁹ Zestawienie z 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 1, 6, 7 i 8; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa nr 2; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW sprawa nr 3 i 4.

³⁰ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa nr 1. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 9.

i 386 dni od dnia rejestracji w KD oraz odpowiednio 78 i 423 dni po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie ustalenia kwoty nienależnie pobranych płatności, chociaż w innych analizowanych sprawach własnych upomnienia generowane były bezzwłocznie, tj. w ciągu 3 dni od dnia rejestracji w KD. Z kolei w przypadku 9 spraw własnych o wartości należności w wysokości 335.305,64 zł³¹, skierowanie tytułów wykonawczych do właściwych miejscowo urzędów skarbowych nastąpiło dopiero po okresie od 58 do 293 dni od upływu ostatecznego terminu zapłaty, wskazanego w upomnieniu doręczonym dłużnikowi.

Na powyższą okoliczność Marcin Dynia, Kierownik Biura DSiSPB oraz Anna Solarz, Zastępca Kierownika Biura DSiSPB stwierdzili, iż z obowiązujących przepisów nie wynikają terminy graniczne, w których wierzyciel zobowiązany jest do wystosowania upomnienia i skierowania tytułu wykonawczego, będącego podstawą do wszczęcia postępowania. Z uwagi na dużą ilość spraw, przekazanych z DZN do DOR, podjęto działania mające na celu realizację zadań zgodnie z harmonogramami. Dodatkowo, w trakcie przeprowadzanych przez DZN szkoleń, przekazano wytyczne o generowaniu tytułów wykonawczych nie wcześniej niż po upływie 30 dni od odebrania upomnienia, dając tym samym dłużnikowi możliwość zgromadzenia odpowiednich środków do zwrotu należności.

Odnosząc się do przywołanych wyjaśnień wskazać należy, iż ustalona w harmonogramach kolejność windykacji odnosiła się do spraw przekazanych przez DZN. Natomiast sprawy własne, obsługiwane przez Oddział w pełnym zakresie, należało prowadzić na bieżąco, tj. z zastosowaniem terminów określonych w harmonogramach obsługi spraw windykacyjnych, przekazanych pismami z dnia 31 października 2012 r., 25 kwietnia 2013 r. i 24 lipca 2013 r. przez Zastępcę Prezesa ARiMR, które w analizowanych przypadkach nie zostały dochowane.

Ponadto, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³², wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych (§ 2), a jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, winien wysłać do zobowiązanego upomnienie z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia (§ 3). Dodatkowo wierzyciel po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu winien wystawić tytuł wykonawczy (§ 5). Działania podejmowane przez Oddział w ww. sprawach były także niezgodne z obowiązującą Ksiązką Procedur KP-611-145/ARiMR, w myśl której upomnienie winno być wygenerowane niezwłocznie po stwierdzeniu braku wpłaty, natomiast tytuł wykonawczy niezwłocznie po bezskutecznym upływie terminu wskazanego w upomnieniu i braku spłaty.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 – harmonogramy zadań, str. 222 – Książki Procedur ARiMR, str. 272-288 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 289-305 – wyjaśnienia Kierownika i Zastępcy Kierownika Wydziału ds. Windykacji, str. 518, 531-557 – zestawienia z badania)

[5] W przypadku 8 spraw na kwotę 415.096,75 zł³³ z 16 przekazanych z DZN, wobec braku spłaty należności, Oddział wystosował upomnienia do dłużników nie mniej niż 40 a nie więcej niż 189 dni po dacie wpływu sprawy do Oddziału, przy czym dla dwóch przypadków upomnienia te wygenerowane zostały po upływie 40 i 69 dni, a dla sześciu pozostałych po upływie średnio 157 dni. Wobec 6 z tych spraw na kwotę 249.489,35 zł³⁴, pomimo wystosowania do dłużników upomnień, do dnia 28 sierpnia

³¹ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 3, 4 i 5. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 2 i 3. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa nr 1, 4, 5 i 9.

³² Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1541 ze zm.

³³ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 1, 6, 7, 8 i 10; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa nr 2 i 3, zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 3.

³⁴ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa 6, 7, 8 i 10; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG – sprawa 2 i 3.

2013 r. Oddział nie skierował tytułów wykonawczych do właściwych miejscowo urzędów skarbowych. Natomiast w 2 pozostałych sprawach na kwotę 165.607,40 zł³⁵, tytuły wykonawcze wygenerowane zostały dopiero po 94 i 123 dniach od daty doręczenia dłużnikowi upomnienia.

Marcin Dynia, Kierownik Biura DSIŚPB oraz Anna Solarz, Zastępca Kierownika Biura DSIŚPB podnieśli, iż zgodnie z wytycznymi Zastępcy Prezesa ARiMR w pierwszej kolejności generowane były tytuły wykonawcze dotyczące należności powstałych w 2008 r. Stwierdzili również, iż z obowiązujących przepisów, jak i regulacji wewnętrznych, nie wynikają terminy graniczne, w których wierzyciel zobowiązany jest skierować tytuł wykonawczy, będący podstawą do wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 - harmonogramy zadań, str. 222 - Książki Procedur ARiMR, str. 272-288 - wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 289-305 - wyjaśnienia Kierownika i Zastępcy Kierownika Wydziału ds. Windykacji, str. 518, 531-557 - zestawienia z badania)

[6] W przypadku 8 spraw własnych o wartości należności na kwotę 380.208,20 zł³⁶, ich rejestrację w KD przeprowadzono od 21 do 236 dni po dacie uprawomocnienia się decyzji ustalającej kwotę nienależnie pobranych płatności i wystawienia dokumentu ZW-1 (zgłoszenie należności), w sytuacji gdy rejestracja ta - zgodnie z Książką Procedur KP-611-145/ARiMR - winna być dokonywana na bieżąco w zależności od ilości wpływających spraw. Również w harmonogramach obsługi spraw windykacyjnych wskazano, iż sprawy własne winny być prowadzone na bieżąco. Dokonanie rejestracji w KD było niezbędne w celu dochodzenia należności, a poprzedzało ją sporządzenie wewnętrznego dokumentu ZW-1 (zgłoszenie należności)³⁷ w terminie 7 dni od uprawomocnienia się decyzji ustalającej kwotę do zwrotu.

Na zbyt długi czas od wydania decyzji ustalającej kwotę nienależnie pobranych płatności do rejestracji w KD oraz brak bezzwłocznych działań windykacyjnych w zakresie bezspornych należności w swoich zaleceniach uwagę zwróciła także Instytucja Certyfikująca rachunki EFRG i EFRROW za rok finansowy kończący się 15 października 2010 r.

Kazimierz Huk, Dyrektor DOR stwierdził, iż wpływ na rejestrację w KD miał czynnik ludzki, ponieważ Wydział ds. Windykacji w stosunkowo krótkim czasie obciążony został dużą ilością spraw windykacyjnych, a wobec dołączenia do zespołu windykacyjnego kolejnych pracowników wszystkie sprawy nieterminowo wprowadzone do KD zostały zarejestrowane do końca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 184-200 - harmonogramy zadań, str. 222 - Książki Procedur ARiMR, str. 272-288 - wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 518, 531-557 - zestawienia z badania)

[7] W odniesieniu do 7 z w sumie 30 analizowanych przypadków należności ARiMR dochodzenia nienależnie pobranych płatności ustalono, iż postępowania administracyjne w sprawie wznowienia postępowania lub ustalenia nienależnie pobranej płatności³⁸ nie były wszczynane na poziomie BP bezzwłocznie. Okres zwłoki wynosił od 159 do 1 964 dni. Ponadto w przypadku 14 spraw ustalono, iż dopiero po okresie od 91 do 601 dni od momentu zakończenia postępowań prowadzonych na poziomie BP, przekazywały one do DZN lub DOR dokumentację spraw w celu ustalenia kwoty nienależnie pobranej lub w celu dochodzenia należności po wydaniu decyzji przez Kierownika BP.

³⁵ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG - sprawa nr 1; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW - sprawa nr 3.

³⁶ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG - sprawa nr 3, 4 i 5; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW - sprawa nr 2 i 9; zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRG - sprawa nr 1, 6 i 9.

³⁷ Dokument inicjujący.

³⁸ Dotyczy działania w ramach PROW, dotyczącego wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.

Kazimierz Huk, Dyrektor DOR wyjaśnił, iż w każdym przypadku powstania opóźnień kierowane były do BP informacje oraz wytyczne w tym zakresie. Ponadto zagadnienia dotyczące ustalania kwot nienależnie pobranych, powstałe nieprawidłowości oraz pojawiające się błędy przy obsłudze spraw w BP, omawiane były podczas szkoleń organizowanych dla pracowników BP. Raz w roku organizowane były również przez DOR szkolenia dla kierowników i pracowników BP z zakresu Kpa. Kierownicy BP jako główną przyczynę zaistnienia ww. stanów wskazywali dużą ilość spraw do obsługi oraz przeoczenia terminów.

(dowód: akta kontroli str. 272-288 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 316-320 – wyjaśnienia Kierowników BP, str. 518, 531-557 - zestawienia z badania)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w zakresie windykacji należności. Nieprawidłowości polegały na: niepodjęciu działań windykacyjnych przez Oddział w odniesieniu do sześciu przypadków należności na łączną kwotę 120.090,22 zł, a przez DZN w odniesieniu do 8 spraw na kwotę 315.067,74 zł; wszczynaniu w 11 przypadkach postępowań w sprawie ustalenia kwoty 323.087,19 zł nienależnie pobranych płatności w terminach naruszających postanowienia Kpa, niebieżącym generowaniu upomnień i tytułów wykonawczych oraz kierowaniu ich odpowiednio do dłużników i urzędów skarbowych, a także na rejestrowaniu w KD spraw windykacyjnych ze zwłoką. W ocenie NIK nie podjęcie lub zwłoka w działaniach windykacyjnych miało przede wszystkim związek ze skalą obciążenia sprawami windykacyjnymi, w tym z nadmierną ilością takich spraw przekazanych z DZN do DOR w sytuacji niezapewnienia odpowiedniego do ilości spraw wzmocnienia kadrowego służby komórki windykacyjnej Oddziału.

3. Stosowanie ulg w spłacie należności

Opis stanu faktycznego

3.1. Ulgi w spłacie należności DOR udzielał w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności przypadających agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej³⁹ (dalej: rozporządzenie RM z dnia 21 grudnia 2010 r.). Ponadto w książce procedur KP-611-145/ARiMR⁴⁰ Prezes ARiMR zawarł wytyczne w zakresie umarzania, odraczania i rozkładania na raty spłat należności pochodzących z SG, EFRG i EFRROW, które to wytyczne stanowiły powtórzenie regulacji zawartych w rozporządzeniu RM z dnia 21 grudnia 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 222 – Książki Procedur obowiązujące w Agencji w wersji elektronicznej, str. 235-240 – wykaz procedur)

3.2. W latach 2012-2013 (I półrocze) udzielono ulg w spłacie należności na łączną kwotę 385.500,00 zł. Dokumentacja 3.991 spraw przekazanych DOR przez DZN w okresie od 8 lutego 2012 r. do 13 maja 2013 r. obejmowała w sumie 89 decyzji o rozłożeniu na raty spłaty należności na kwotę 645.149,65 zł.

Kompetencje w zakresie załatwiania w imieniu Prezesa ARiMR spraw dotyczących umarzania, odraczania terminów spłaty lub rozkładania na raty płatności należności ARiMR, udzielone zostały Dyrektorowi DOR na podstawie upoważnienia z dnia 24 lutego 2012 r. Na podstawie tego upoważnienia Dyrektor DOR w 2012 r. wydał 20 decyzji o rozłożeniu na raty należności na kwotę 102.547,92 zł, a w I półroczu 2013 r. wydał 37 takich decyzji na kwotę 213.400,00 zł. W 2012 r. na poziomie DOR nie został uchylony żaden układ ratalny, natomiast w I półroczu 2013 r. uchylono 21 układów ratalnych, w wyniku czego pozostała do windykacji należność na kwotę 77.413,92 zł.

³⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 258, poz. 1747.

⁴⁰ Dla DOR Wersja 4, 5 i 6.

(dowód: akta kontroli str. 492-503 – upoważnienia Dyrektora i Zastępcy DOR, str. 573-575 – notatka służbowa)

Analizą kontrolną objęto 10⁴¹ największych kwotowo ulg w formie rozłożenia na raty, przyznanych dla należności na łączną kwotę 316.425,49 zł, stanowiącą 82% łącznej kwoty ulg udzielonych w tej formie. W wyniku badania:

➤ 5 spraw na łączną kwotę 104.405,46 zł, w stosunku do których decyzje o rozłożeniu na raty spłaty należności wydane zostały przez Dyrektora DOR z upoważnienia Prezesa ARiMR, ustalono:

a) decyzje o rozłożeniu na raty spłaty należności wydane zostały niezwłocznie po wpływie do DOR uzupełnionego wniosku, w 4 przypadkach wniosków o rozłożenie na raty należności wpłynął bezpośrednio do DOR, natomiast w 1 przypadku został przekazany przez DZN po upływie 72 dni⁴²;

b) DOR podejmował działania w zakresie dochodzenia należności w przypadku uchylecia układów ratalnych w 3 sprawach obejmujących kwotę 60.610,27 zł⁴³;

c) w przypadku należności na kwotę 23.762,35 zł wpłatę pierwszej raty ustalono na dzień 30 września 2013 r., natomiast należność na kwotę 20.032,84 zł spłacana była przez dłużnika w kwotach i terminach wskazanych w harmonogramie spłat rat, stanowiącym integralną część decyzji o rozłożeniu należności na raty;

➤ 5 spraw na łączną kwotę 212.020,03 zł, które wraz z decyzjami o rozłożeniu na raty przekazane zostały z DZN do DOR po 1 lutego 2012 r. stwierdzono, iż:

a) Oddział podejmował działania w przedmiocie dochodzenia należności w przypadku uchylecia układów ratalnych w 3 sprawach obejmujących kwotę⁴⁴ 73.358,94 zł;

b) w przypadku należności na kwotę 98.531,26 zł⁴⁵ Oddział umorzył postępowanie w sprawie uchylecia decyzji o rozłożeniu na raty należności z uwagi na podjęcie spłaty przez dłużnika⁴⁶, natomiast w odniesieniu do sprawy na kwotę 40.129,83 zł dłużnik nie rozpoczął jeszcze spłaty należności z uwagi na ustalenie terminu wpłaty pierwszej raty na dzień 31 grudnia 2013 r.⁴⁷;

c) w przypadku 2 spraw na łączną kwotę 117.865,08 zł, DZN wydał decyzje o rozłożeniu na raty spłaty należności po 33 i 4 dniach⁴⁸ od daty wpływu uzupełnionego wniosku w tej sprawie.

Ponadto ustalono, że:

➤ w każdym przypadku (8 spraw) niekompletnego wniosku o udzielenie ulgi w spłacie należności dłużnik wzywany był do jego uzupełnienia;

➤ udzielenie ulgi w spłacie należności uzasadnione było względami społecznymi lub gospodarczymi, zgodnie z postanowieniami § 7 rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r.;

➤ wnioski dotyczące ulg w spłacie należności nie były rozpatrywane komisyjnie, niemniej jednak w procesie wydawania decyzji w każdym przypadku uczestniczyło kilku pracowników DOR; projekt decyzji podlegał sprawdzeniu przez Naczelnika Wydziału ds. Windykacji, a następnie przedkładany był do akceptacji przez Kierownika Biura DSIŚPB i do podpisu przez Dyrektora DOR;

➤ w odniesieniu do należności objętych ulgami, udzielanymi przez Dyrektora DOR, nie stosowano zabezpieczeń ich odzyskania, co było zgodne z obowiązującymi w ARiMR procedurami.

(dowód: akta kontroli str. 521-530 – zestawienia z badania)

⁴¹ 5 spraw rozpatrywanych od początku przez DOR (w tym 1 wniosek przekazany z DZN) i 5 spraw z układami ratalnymi przekazanych przez DZN.

⁴² Od dnia wpływu do DZN.

⁴³ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 1, 2 i 9.

⁴⁴ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 3, 4 i 8.

⁴⁵ Należność główna wraz z odsetkami.

⁴⁶ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 10 – po wszczęciu postępowania dłużnik poinformował DOR o przyczynach nieregularnych wpłat w związku z poniesionymi stratami i podjął spłatę należności.

⁴⁷ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 5.

⁴⁸ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 3 i 10.

[1] W przypadku 3 spraw na kwotę 60.610,27 zł⁴⁹, dla których czynności Oddział prowadził w pełnym zakresie, wszczęcie przez Dyrektora DOR (z upoważnienia Prezesa ARiMR) postępowania w sprawie uchylenia decyzji dotyczącej ulgi w spłacie należności (w związku z niezastosowaniem się dłużników do harmonogramu spłaty należności), nastąpiło 66, 48 i 49 dni od upływu terminu wpłaty 2 raty. Z kolei w przypadku 2 spraw na kwotę⁵⁰ 38.043,17 zł, przekazanych z DZN wraz z decyzjami o rozłożeniu na raty, wszczęcie postępowania w sprawie uchylenia tych decyzji, nastąpiło po upływie 119 i 242 dni od dnia wpływu tych spraw do Oddziału mimo, iż dłużnik nie dokonywał spłat zgodnie z harmonogramem jeszcze przed przekazaniem sprawy do DOR. Działania te były niezgodne z obowiązującymi w ARiMR procedurami, w myśl których w przypadku nieuregulowania przez dłużnika dwóch kolejnych rat w terminach wyznaczonych harmonogramem, Oddział winien uchylić decyzję (KP-611-145-ARiMR / wersje 4, 5 i 6).

Kazimierz Huk, Dyrektor DOR stwierdził, iż przyczyną tej nieprawidłowości była niewspółmiernie duża ilość spraw w stosunku do zasobów kadrowych Biura DSiSPB. Również Marcin Dynia, Kierownik Biura DSiSPB oraz Anna Solarz, Zastępca Kierownika Biura DSiSPB wskazali, iż dochowanie terminów w ww. zakresie, bieżące monitorowanie każdej sprawy z układem ratalnym w celu podjęcia w terminie czynności zmierzających do uchylenia decyzji ratalnej w związku z brakiem realizacji spłat ustalonych harmonogramem, nie było możliwe z uwagi na dużą ilość spraw przekazanych z DZN, jak również podejmowanie działań w pierwszej kolejności w oparciu o przekazane przez Zastępcą Prezesa ARiMR harmonogramy obsługi spraw windykacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 272-305 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, Kierownika i Z-cy Wydziału ds. Windykacji, str. 521-530 – zestawienia z badania, str. 558-566 – wykazy wpłat dłużników ARiMR)

[2] W stosunku do 3⁵¹ spraw na kwotę 94.154,95 zł decyzje w przedmiocie rozłożenia na raty spłaty należności wydane zostały przez DZN po 209 i 599 (w dwóch przypadkach) dniach od daty wpływu uzupełnionego przez dłużnika wniosku, w sytuacji gdy w myśl art. 35 § 1 i 3 Kpa organ administracji publicznej zobowiązany był załatwić sprawę bez zbędnej zwłoki, tj. nie później niż w ciągu miesiąca, a w sprawach skomplikowanych w ciągu dwóch miesięcy.

Ponadto w 4 sprawach⁵² na kwotę 175.890,71 zł przy braku spłat rat wynikających z harmonogramu, DZN nie podjął działań⁵³ w zakresie uchylenia decyzji o rozłożeniu na raty spłaty należności oraz na rzecz dochodzenia tych należności. Bezczynność organu w poszczególnych sprawach wyniosła 407, 294, 90 i 33 dni od upływu terminu wpłaty 2 raty, co stanowiło naruszenie postanowień art. 2 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w związku z art. 29 ust. 10 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (w zakresie egzekucji) oraz obowiązujących w ARiMR procedur (KP-611-145-ARiMR). Dodatkowo w 1 przypadku wymagający uzupełnienia wniosek dłużnika o rozłożenie na raty należności na kwotę 19.618,12 zł, przekazany został przez DZN do DOR po upływie 72 dni od daty wpływu do DZN.

W związku z powyższym Andrzej Gross, Prezes ARiMR poinformował, iż główną przyczyną zaistniałych nieprawidłowości była dysproporcja pomiędzy liczbą osób obsługujących sprawy o charakterze windykacyjnym a ilością spraw do windykacji.

(dowód: akta kontroli str. 310-315 – wyjaśnienia Prezesa ARiMR, str. 521-530 – zestawienia z badania, str. 558-566 – wykazy wpłat dłużników ARiMR)

⁴⁹ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 1, 2 i 9.

⁵⁰ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 3 i 4.

⁵¹ Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 4, 5 i 8.

⁵² Zestawienie z badania 10 spraw dot. rozłożenia na raty należności – sprawa nr 3, 4, 8 i 10.

⁵³ Liczonych od braku wpłaty 2 raty, lub wpłaty 2 raty w kwocie niższej niż wynikająca z harmonogramu do czasu przekazania sprawy do DOR.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w stosowaniu ulg w spłacie należności. Nieprawidłowości polegały przede wszystkim na podejmowaniu ze zwłoką lub niepodejmowaniu działań w zakresie uchylania decyzji dotyczących ulg w spłacie należności w sytuacji ich nie regulowania przez dłużników.

4. Zbywanie i umarzanie należności

Opis stanu
faktycznego

4.1. W badanym okresie Dyrektor DOR nie posiadał uprawnień w zakresie zbywania należności. Rozpatrywanie wniosków dłużników w przedmiocie umorzenia należności następowało w trybie rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r. Wytyczne dla Oddziału w zakresie umarzania, odraczania i rozkładania na raty spłat należności pochodzących z SG, EFRG i EFRROW przewidziane zostały w Księżce Procedur KP-611-145/ARiMR⁵⁴.

(dowód: akta kontroli str. 222 – Książki Procedur obowiązujące w Agencji w wersji elektronicznej, str. 235-240 – wykaz procedur, str. 492-503 – upoważnienia Dyrektora i Zastępcy DOR)

W 2012 r. DZN przekazał do DOR w sumie 201 spraw do umorzenia z urzędu należności w kwocie do 100 euro oraz 18 spraw dotyczących umorzeń z urzędu należności do kwoty 8,80 zł. Natomiast w I półroczu 2013 r. przekazano odpowiednio 37 wniosków o umorzenie z urzędu należności do kwoty 100 euro i 3 wnioski o umorzenie z urzędu należności do kwoty 8,80 zł. Ponadto w I półroczu 2013 r. do Oddziału wpłynęło od dłużników ARiMR łącznie 11 wniosków dotyczących umorzenia należności powyżej kwoty 100 euro, dla których to spraw Dyrektor DOR, działając z upoważnienia Prezesa ARiMR, wydał decyzje odmowne.

W 2012 r. w przypadku 1.874 spraw windykacyjnych, prowadzonych w stosunku do dłużników z terenu objętego właściwością Oddziału, umorzono należności ARiMR na kwotę 14.535,00 zł⁵⁵. Natomiast w I półroczu 2013 r. analogiczne umorzenia dotyczyły 449 spraw na kwotę 70.552,05 zł.

(dowód: akta kontroli str. 573-575 - notatka służbowa)

4.2. Działalność Oddziału w zakresie umarzania należności przeanalizowano na przykładzie 11 umorzeń z urzędu, obejmujących 10 największych umorzeń do wysokości 100 euro i dotyczących należności na łączną kwotę 5.304,69 zł, oraz dodatkowo 1 umorzenie na kwotę 4,92 zł. W wyniku tej analizy ustalono, że:

- w żadnym ze zbadanych przypadków kwota główna umorzenia nie przekroczyła równowartości 100 euro, a kwota umorzonych odsetek równowartości 50 euro według ostatniego kursu euro, ustalonego przez Europejski Bank Centralny przed pierwszym dniem miesiąca, w którym została wydana decyzja ustalająca kwotę nienależnie pobranych płatności, co było zgodne z postanowieniami § 4 i 6 rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r.;
- prawidłowo określano wartość umarzanych należności;
- zgodnie z postanowieniami Książki Procedury o symbolu KP-611-145-ARiMR (wersje 4, 5 i 6) dokonywano korekty należności w systemie informatycznym przy uwzględnieniu podstawy prawnej wymienionej w decyzji o umorzeniu, a naliczenia i korekty odsetek dokonywano na dzień umorzenia należności.

(dowód: akta kontroli str. 527-530 – zestawienia z badania)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału związanej z umarzaniem należności stwierdzono następującą nieprawidłowość:

⁵⁴ Dla DOR Wersja 4, 5 i 6.

⁵⁵ Łącznie z umorzeniami na poziomie DZN.

[1] W Oddziale dokonano umorzenia należności w kwocie 4,92 zł⁵⁶ (pochodzącej ze środków funduszu EFRROW w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) w sytuacji, gdy zgodnie z postanowieniami § 3 i 4 rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r. należność ta mogła zostać umorzona dopiero po zakończeniu programu PROW 2007-2013, tj. po dniu 31 grudnia 2013 r. Kazimierz Huk, Dyrektor DOR wyjaśnił, iż przedmiotowe umorzenie dokonane zostało przez omyłkę z uwagi na dużą ilość obsługiwanych spraw przypadających na jednego pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 272-288 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, str. 570-571 – decyzja w sprawie umorzenia należności)

[2] Oddział długotrwale realizował zadania w przedmiocie umarzania z urzędu należności do kwoty stanowiącej równowartość 100 euro, określonej w § 4 rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r. W przypadku 10 takich analizowanych należności wszczęcie postępowania w sprawie ich umorzenia następowało po upływie średnio 149 dni od dnia przekazania sprawy przez DZN (wpływu do DOR). W jednym przypadku postępowanie zostało wszczęte po upływie 66 dni od dnia wpływu sprawy, natomiast w pozostałych 9 przypadkach okres ten zawierał się w przedziale od 122 do 217 dni. Miało to głównie związek ze skalą spraw przekazanych z DZN oraz niedoborami kadrowymi Wydziału ds. Windykacji

Marcin Dynia, Kierownik Biura DSiSPB oraz Anna Solarz, Zastępca Kierownika Biura DSiSPB stwierdzili, iż główną tego przyczyną była duża ilość spraw przekazywanych z DZN, w odniesieniu do których w pierwszej kolejności podejmowano działania w zakresie ich skompletowania i wprowadzenia do odpowiednich rejestrów, po czym przystępowano do ich procedowania.

(dowód: akta kontroli str. 272-305 – wyjaśnienia Dyrektora DOR, Kierownika i Zastępcy Wydziału ds. Windykacji, str. 527-530 – zestawienia z badania)

[3] Analiza tych samych 10 spraw wykazała niepodjęcie na poziomie DZN działań w zakresie umarzania z urzędu należności nie wyższych od kwoty stanowiącej równowartość 100 euro i odsetek od tych należności w wysokości nie przekraczającej równowartości 50 euro, tj. działań przewidzianych w § 4 i § 6 rozporządzenia RM z dnia 21 grudnia 2010 r. Wyjaśnienia Andrzeja Grossa, Prezesa ARiMR w tej sprawie ujęte zostały w pkt 2 rozdziału III niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 310-315 – wyjaśnienia Prezesa ARiMR, str. 527-530 – zestawienia z badania)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w zakresie zbywania i umarzania należności, dotyczących: odosobnionego przypadku nielegalnego, bo przedwczesnego umorzenia należności w kwocie 4,92 zł, niepodjęcia lub podejmowania ze zwłoką działań w zakresie umarzania z urzędu należności do wysokości stanowiącej równowartość 100 euro.

5. Prowadzenie ksiąg rachunkowych i sprawozdawczość w zakresie należności

Opis stanu faktycznego

DOR nie prowadził ewidencji księgowej należności ARiMR. Wszystkie należności finansowe, wynikające z działalności ARiMR jako agencji płatniczej, ewidencjonowane były centralnie, tj. przez DZN i Departament Księgowości. Biuro Finansowo-Księgowe DOR ewidencjonowało wyłącznie dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem Oddziału. Oddział nie sporządzał sprawozdań finansowych dotyczących należności.

(dowód: akta kontroli str. 201 – wyjaśnienia Kierownik Biura Finansowo – Księgowego, str. 573-575 – notatka służbowa)

⁵⁶ Zestawienie badania 10 spraw dotyczących należności z funduszy EFRROW – sprawa nr 10 (decyzja Dyrektora Oddziału nr 169/OR01/201 z dnia 27 lutego 2013 r.).

W związku z nie prowadzeniem przez ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału działalności w zakresie ewidencji księgowej należności, jak również z nie sporządzaniem sprawozdań finansowych dotyczących należności, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od dokonania oceny w tym obszarze.

6. System nadzoru i kontroli w zakresie zarządzania należnościami

6.1. System działań mających zapewnić skuteczną i prawidłową realizację zadań w zakresie odzyskiwania należności określony został przez Zastępców Prezesa ARiMR w Książkach Procedur⁵⁷, w tym KP-611-145-ARiMR/6/z. W celu realizacji zadań przekazanych dyrektorom oddziałów regionalnych w zakresie procesu odzyskiwania należności, Dyrektor DOR wprowadził stosowne zmiany organizacyjnej, powierzając ten zakres zadań Wydziałowi ds. Windykacji. Wszyscy zajmujący się obsługą należności pracownicy tej komórki organizacyjnej zostali przeszkoleni w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 222 – Książki Procedur obowiązujące w Agencji w wersji elektronicznej, str. 235-240 – wykaz procedur, str. 328-353 – wewnętrzne regulaminy organizacyjne DOR, str. 504-517 – zakresy obowiązków pracowników)

Ponadto zgodnie z przywołaną powyżej Książką Procedur KP-611-156-ARiMR w celu monitorowania należności w Wydziale ds. Windykacji prowadzony był rejestr „windykacja aktualna”, obejmujący wykaz prowadzonych przez DOR postępowań administracyjnych w sprawach o ustalenie nienależnie lub nadmiernie pobranych płatności. Niezależnie od wymogów ww. Książki Procedur w rejestrze tym Oddział wprowadził na własne potrzeby dodatkowe zakładki, zawierające dane dotyczące m.in.:

- wniosków o rozłożenie na raty (zakładka zawierająca wykaz wszystkich spraw, dla których prowadzone było postępowanie o rozłożenie na raty, umorzenie lub odroczenie należności),
- spraw bieżących (zakładka, w której ujęto sprawy przekazane przez DZN oraz sprawy własne prowadzone na poziomie Oddziału w ramach odzyskiwania niespłaconych należności),
- umorzeń z urzędu (zakładka obejmująca wykaz spraw, dotyczących umorzenia należności nie przekraczających kwoty 100 euro),
- odwołań (zakładka obejmująca wykaz spraw, dla których prowadzono postępowanie w ramach odwołania od decyzji kierowników BP o ustaleniu kwoty do zwrotu),
- zażaleń z BP (zakładka obejmująca sprawy dla których beneficjenci złożyli zażalenie na poziomie BP),
- uchyleń i zmiany decyzji (zakładka obejmująca wykaz spraw dla których uchylono, bądź zmieniono decyzję o ustaleniu kwoty należności do zwrotu).

Ponadto w Oddziale założony został rejestr decyzji o ustaleniu kwoty nienależnie pobranych płatności, który prowadzono w okresie od stycznia do sierpnia 2012 r., tj. do momentu uzyskania uprawnień do wydawania decyzji w tym zakresie również przez kierowników BP.

(dowód: akta kontroli str. 226-234 – opis rejestrów DOR, str. 573-575 – notatka służbowa)

Kazimierz Huk, Dyrektor DOR pozytywnie ocenił monitorowanie przez Oddział zadań związanych z ustalaniem i dochodzeniem należności, które przyniosło zamierzone efekty i pozwoliło na podejmowanie działań naprawczych, takich jak powiększenie zespołu zajmującego się windykacją i prowadzenie szkoleń w tym zakresie. Jednocześnie Dyrektor DOR nie przewidywał zagrożenia dla nie wywiązania się z zadań nałożonych na Oddział w zakresie dochodzenia należności ARiMR.

(dowód: akta kontroli str. 267 – wyjaśnienia Dyrektora DOR)

⁵⁷ Patrz również punkt 2.3 niniejszego wystąpienia.

6.2. Zagadnienia monitorowania należności, ich windykacji, stosowania ulg w spłacie, zbywania i umarzania, a także prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań w zakresie należności, nie były przedmiotem prowadzonych w Oddziale kontroli i audytów oraz nadesłanych skarg.

(dowód: akta kontroli str. 573-575 – notatka służbowa)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału w zakresie wprowadzenia systemu nadzoru i kontroli w sferze związanej z zarządzaniem należnościami nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ARiMR na obszarze funkcjonowania Oddziału dotyczącą systemu nadzoru i kontroli w zakresie zarządzania należnościami.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁸, wnosi o:

1. Niezwłoczne podjęcie działań windykacyjnych w stosunku do 6 należności na kwotę 120.090,22 zł⁵⁹, zgodnie z postanowieniami art. 2 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w związku z art. 29 ust. 10 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. Wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji nr 169/OR01/201 z dnia 27 lutego 2013 r., dotyczącej umorzenia należności na kwotę 4,92 zł z tytułu środków pochodzących z EFRROW.
3. Aktywne i terminowe windykowanie należności ARiMR stosownie do postanowień ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a także obowiązujących w tym zakresie procedur wewnętrznych.
4. Zapewnienie stosowania działań przewidzianych w Księżce Procedur o symbolu KP-611-145-ARiMR/6 w przypadkach nie spłacania przez dłużników należności ARiMR w terminach wyznaczonych w harmonogramie spłat.
5. Zapewnienie terminowego rozpatrywania spraw przez podległe Prezesowi ARiMR jednostki w zakresie postępowań dotyczących ustalania kwot nienależnie pobranych płatności, jak również dochodzenia należności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

⁵⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

⁵⁹ Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu SG – sprawa nr 2 i 9. Zestawienie 10 spraw poddanych badaniu z funduszu EFRROW – sprawa nr 1, 4, 5 i 8.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

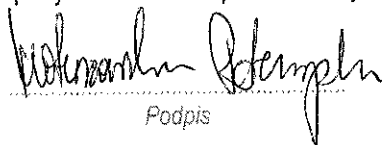
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 30 października 2013 r.

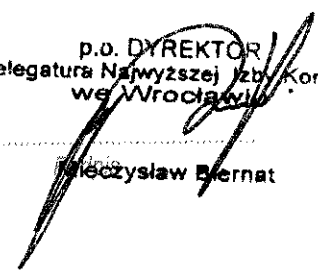
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontroler:

Violetta Matuszewska – Potempska
Specjalista kontroli państwowej

Podpis

p.o. DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

Podpis
Maciej Biernat

